

Najvyšší súd SR
3Obdo/39/2024
1521202974
27.08.2026
JUDr. Andrea Sedlačková
sudca
ECLI:SK:NSSR:2026:1521202974.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Sedlačkovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: I. J., narodený X. I. XXXX, bytom G., zast. Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému: Intesa Sanpaolo Holding International S.A., so sídlom Boulevard du Prince Henri 35, Luxemburg, 1724, Luxemburské veľkovoľvodstvo, IČ: 0001000779, zast. Allen Overy Shearman Sterling s.r.o., so sídlom Eurovea Central 1, Pribinova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 857 897, o nahradenie prejavu žalovaného, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B5-23Cb/82/2021, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/80/2023-369 zo dňa 28.11.2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 23Cb/82/2021-176 zo dňa 28.2.2022 výrokom I. vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil; výrokom II. priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %; výrokom III. priznal štátu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Na základe odvolania žalobcu podaného z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 2Cob/80/2023-369 zo dňa 28.11.2023 tak, že zrušil uznesenie súdu prvej inštancie za aplikácie § 389 ods. 1 písm. d) CSP, keď mal za to, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku jeho právomoci vo veci konať, je nesprávny.

3. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že pri určení právomoci nemožno vychádzať len zo sídla žalovaného bez posúdenia ostatných rozhodujúcich skutočností. Ide aj o potrebu ochrany minoritných akcionárov spoločnosti VÚB, a.s., domáhať sa súdnej ochrany na dostupných súdoch v rámci SR, naviac je potrebné uviesť, že pre prevod cenných papierov sa vyžaduje registrácia

špecifickou právnickou osobou na území štátu, v ktorom ma sídlo emitent. Odvolací súd mal za to, že právomoc súdu je daná aj s ohľadom na existenciu úzkej väzby medzi žalobou, právnym poriadkom Slovenskej republiky a súdmi Slovenskej republiky, podporne poukazujúc na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-560/16 zo dňa 7.3.2018.

4. Odvolací súd ďalej uviedol, že právomoc, ktorú žalobca odvodzuje z čl. 7 bod 1 písm. a/ Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj ako „Nariadenie“) (osobitná právomoc), nie je daná. Medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny zmluvný vzťah, ktorý by takúto právomoc zakladal. Žalobca sa v konaní domáha nahradenia prejavu vôle uzatvoriť zmluvu o kúpe cenných papierov podľa § 118j ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) (ďalej len „ZCP“), t. j. domáha sa nároku podľa ZCP. Zmluvný vzťah medzi sporovými stranami nie je založený ani Stanovami spoločnosti VÚB, a.s., ktoré sú svojou povahou sui generis a sú základnou zmluvou, ktorá upravuje práva a povinnosti akcionárov spoločnosti VÚB, a.s., neobsahuje však konkrétny článok, ktorý by odkazoval na právomoc súdov SR pri akomkoľvek spore medzi spoločnosťou a akcionármi alebo akcionármi navzájom. Predmetom sporu ani nie sú práva a povinnosti akcionárov spoločnosti VÚB, a.s.

5. Podľa odvolacieho súdu je však daná právomoc súdu SR s odkazom na článok 7 ods. 2 Nariadenia, t. j. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok. V konaní nebolo sporné, že žalobca povinnú ponuku na prevzatie žalovaného neakceptoval, čím nebola naplnená zmluva o kúpe akcií. Žalobca zaslal žalovanému písomný návrh na uzatvorenie zmluvy o kúpe cenných papierov, ktorým si uplatnil voči žalovanému právo na odkúpenie zostávajúcich akcií, ktorý žalovaný neprijal. Z uvedeného dôvodu bola zo strany žalobcu podaná žaloba o nahradenie prejavu vôle uzatvoriť zmluvu o kúpe akcií, čo spadá pod nároky z mimozmluvnej zodpovednosti. Žalovaný ako majoritný akcionár bol povinný odkúpiť akcie zostávajúcich akcionárov spoločnosti VÚB, a.s. za primerané protiplnenie s odkazom na § 118j ods. 1 ZCP. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že v prípade sporu o nahradenie prejavu vôle väčšinového akcionára sa jedná o spor vyvolaný menšinovým akcionárom, na základe zákona o cenných papieroch týkajúci sa slovenského emitenta, kde ako žalovaná strana vystupuje väčšinový akcionár, a preto je potrebné vyvodit' právomoc súdov SR aj z čl. 7 bod 2 Nariadenia.

6. Odvolací súd dospel k záveru, že právomoc súdu SR je daná jednak s ohľadom na existenciu úzkej väzby medzi žalobou uplatneným nárokom, právnym poriadkom Slovenskej republiky a súdmi Slovenskej republiky s poukazom na bod 13 preambuly Nariadenia, ďalej s poukazom na čl. 7 ods. 2 Nariadenia (mimozmluvná zodpovednosť) a podporne s poukazom na bod 2.17 povinnej ponuky na prevzatie a preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré nemalo byť ani vydané, podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. a) a f) CSP a ktorého súčasťou bol i návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s návrhom na predloženie predbežnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej tiež „Súdny dvor“). Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu tak, že potvrdí uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nedostatok právoplatnosti súdov Slovenskej republiky.

8. K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že naďalej namieta právomoc súdov Slovenskej republiky prejednať a rozhodnúť o tejto žalobe. Uviedol, že v súlade so všeobecným pravidlom o právomoci v článku 4 ods. 1 Nariadenia majú právomoc rozhodnúť o žalobe súdy v Luxemburskom veľkovejvodstve, keďže žalovaný je právnickou osobou so sídlom v Luxemburskom veľkovejvodstve. Podľa názoru dovolateľa právomoc slovenských súdov nie je daná žiadnym ustanovením Nariadenia, keďže:

- právomoc slovenských súdov podľa článku 7 ods. 1 Nariadenia nie je daná, keďže medzi stranami neexistuje žiadny relevantný zmluvný vzťah, ktorý by túto právomoc zakladal;

- právomoc slovenských súdov podľa článku 25 ods. 1 Nariadenia nie je daná, keďže medzi stranami nikdy nedošlo k uzavretiu žiadnej dohody o právomoci slovenských súdov;
- výlučná právomoc slovenských súdov podľa článkov 24 ods. 2 a 4 Nariadenia nie je daná, keďže predmetom tunajšieho konania nie sú záležitosti taxatívne vymedzené v týchto ustanoveniach Nariadenia.

9. Podľa názoru dovolateľa je odôvodnenie odvolacieho súdu v bode 54. napadnutého uznesenia v rozpore s Nariadením, a to z nasledujúcich dôvodov. „Úzka väzba“ nie je kolíznou normou zakladajúcou právomoc. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol, že preambula Nariadenia slúži na objasnenie obsahu a účelu právnych noriem obsiahnutých v tele nariadenia. Ako vysvetlil SDEÚ v rozsudku vo veci *Inspecteur van de Belastingdienst proti X BV, sp. zn. C-429/07* z 11. júna 2009: „zatiaľ čo ustanovenie preambuly nariadenia môže objasniť výklad právnej normy, ustanovenie preambuly samé osebe nemôže predstavovať také pravidlo“. Preto založenie právomoci odvolacím súdom, na základe bodov 13 a 16 preambuly Nariadenia preto nie je na mieste. Podľa dovolateľa rovnako nie je na mieste ani poukaz odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora vo veci pod sp. zn. C 560/16. V rozhodnutí C-560/16 Súdny dvor právomoc súdov Českej republiky neodvodil z preambuly Nariadenia, ale z konkrétnej kolíznej normy nachádzajúcej sa v jeho hlavnom texte. Táto konkrétna kolízna norma však v tunajšej veci nebola aplikovateľná, ako to odvolací súd správne konštatoval v bode 53. napadnutého rozhodnutia, pretože „predmetom konania nie sú nároky taxatívne vymenované v ods. 2 a 4, ktoré by zakladali výlučnú právomoc súdov SR.“ Odvolací súd ale zároveň v bode 43. poukázal na ním vnímanú „potrebu ochrany minoritných akcionárov spoločnosti VÚB, a.s., domáhať sa súdnej ochrany a dostupných súdov v rámci SR“. Takáto potreba však nie je vyjadrená ani v hlavnom texte a ani v preambule Nariadenia, preto nemôže, a to ani podporne, zakladať právomoc slovenských súdov.

10. Dovolať ďalej vyjadril názor, že povinná ponuka na prevzatie nezakladá právomoc slovenských súdov na zmluvnom ani inom základe a pre tunajšie konanie je irelevantná. Žalovaný uviedol, že v prvom rade posudzovaný spor nie je sporom z povinnej ponuky na prevzatie. Naopak, údajný nárok podľa § 118j ZCP, ktorý je predmetom tohto konania, totiž žalobcovi mohol vzniknúť iba a práve ako dôsledok toho, že žalobca ponuku na prevzatie neakceptoval a platnosť ponuky skončila. Dovolať má za to, že akceptácia povinnej ponuky a podanie žaloby podľa § 118j ZCP sa navzájom vylučujú. Preto podľa jeho názoru neobstojí odôvodnenie odvolacieho súdu v bode 47. odôvodnenia, že: „aj keď žalobca neakceptoval ponuku na prevzatie..., je možné vzhľadom na dohodu o voľbe právomoci uvedenú v tejto ponuke zo strany žalovaného ustáliť, že spory, ktoré vzniknú z ponuky na prevzatie, ktoré sa týkali odkúpenia akcií cieľovej spoločnosti VÚB, a.s. mali byť riešené podľa práva SR a súdmi SR“. Podľa dovolateľa rovnako neobstojí, že žalovaného (neprijatý) návrh dohody na riešenie sporov súdmi Slovenskej republiky odôvodňuje právomoc týchto súdov vo všetkých sporoch, „ktoré sa týkajú akcií VÚB, a.s. ako emitenta“ (bod 47. odôvodnenia napadnutého uznesenia). Dovedené do dôsledkov, podľa odvolacieho súdu mohol žalovaný v ponuke na prevzatie jednostranne nanútiť žalobcovi právomoc akýchkoľvek súdov. Tento záver je podľa názoru dovolateľa v jednoznačnom rozpore s obsahom, ale aj princípmi Nariadenia. Dovolať ďalej namietal, že odvolací súd nepoukázal na žiadnu kolíznú normu, podľa ktorej by bolo relevantné, že ponuka na prevzatie má podľa odvolacieho súdu „svoju záväznosť“ (napriek jej neprijatiu) a vyplýva z nej akýsi „zákonný imperatív uvedený v čl. 2.17 ponuky o právomoci všeobecných súdov SR“ (bod 47.), resp. že je „proti zásadám logiky“, aby bol posudzovaný spor prejednaný v Luxemburskom veľkovoľvodstve (bod 48.). Dovolať uviedol, že v Nariadení sa nenachádza kolízna norma, ktorá by tieto závery odvolacieho súdu podporovala. Žalovanému je zároveň nejasné, ako mohol odvolací súd na jednej strane „podporne“ odvodiť právomoc slovenských súdov z (len navrhutej a neprijatej) dohody o voľbe právomoci v prospech súdov Slovenskej republiky obsiahnutej v ponuke na prevzatie (bod 47.) a na druhej strane sa stotožniť s vyjadrením žalovaného, že: „v konaní nebola preukázaná dohoda o voľbe právomoci“ a preto nie je možné povinnú ponuku na prevzatie vnímať ako dohodu o voľbe právomoci podľa čl. 25 Nariadenia (bod 53.). Za nesporné dovolateľ považoval, že neprijatá ponuka na prevzatie nemôže založiť právomoc súdov Slovenskej republiky podľa článku 25 Nariadenia ako dohoda o voľbe právomoci, a to v žiadnej spornej otázke medzi žalobcom a žalovaným.

11. Napokon má dovolateľ za to, že aplikáciu článku 7 ods. 2 Nariadenia nemožno v tomto konaní

použiť, pretože tu nejde o vyvodenie zodpovednosti žalovaného za škodu. Uviedol, že pri aplikácii článku 7 ods. 2 Nariadenia musí ísť o nárok, ktorého predmetom je zodpovednosť žalovaného za škodu. Tento záver vyplýva zo samotného znenia nariadenia, ktoré v iných jazykových verziách (vrátane českej) používa termíny „delikt“ a „škoda“, na rozdiel od jazykovo širšieho slovenského prekladu „nárok z mimozmluvnej zodpovednosti“. Ustanovenia Nariadenia Brusel je potrebné vykladať autonómne (t. j. nie podľa slovenského práva) a na autoritatívny výklad je oprávnený jedine SDEÚ. Podľa ustáleného výkladu SDEÚ sa vzťahuje predmetná kolízna norma na „všetky žaloby, ktorých cieľom je vyvodiť zodpovednosť žalovaného a ktoré sa netýkajú zmluvy“ (rozsudok vo veci Kalfelis proti Schröder a ostatným, sp. zn. C-189/87 z 27. septembra 1998, ods. 17). Dovolateľ tvrdí, že nejde teda o akékoľvek mimozmluvné (zákonné) nároky, ako mylne naznačuje doslovné znenie slovenskej verzie Nariadenia. V tomto spore žaloba nepoukazuje na žiaden aspekt škodovej udalosti alebo zodpovednosti žalovaného deliktuálnej povahy. Nárok žalobcu článok 7 ods. 2 Nariadenia nepredvída. Preto je podľa názoru dovolateľa potrebné, v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora, vykladať túto kolíznu normu ako výnimku z pravidla, a teda reštriktívne.

12. Porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ videl v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu spočívajúcom v použití ustanovenia, ktoré doposiaľ nebolo v konaní použité a v porušení práva žalovaného vyjadriť sa k jeho použitiu. Dovolateľ namietal prekvapivé založenie právomoci odvolacím súdom, na základe článku 7 ods. 2 Nariadenia tým, že odvolací súd rozhodol o tejto otázke bez toho, aby mali strany možnosť vyjadriť sa k použitiu kolíznej normy, ktorá bola pre odvolací súd rozhodujúca. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd vyvodil svoj právny záver zo skutočností, ktoré súd prvej inštancie výslovne právne neposudzoval, najmä neposudzoval, či zákonný nedeliktuálny nárok nesledujúci vyvodenie zodpovednosti žalovaného môže spadať pod mimozmluvné nároky, ktoré pokrýva článok 7 ods. 2 Nariadenia. Dovolateľ má za to, že odvolací súd mal po prijatí predbežného záveru o možnej aplikovateľnosti článku 7 ods. 2 Nariadenia na tento spor ešte pred svojim rozhodnutím poskytnúť stranám prostredníctvom výzvy priestor na vyjadrenie, čo však nespravil.

13. Ďalším dôvodom uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP bol podľa dovolateľa nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý nepoložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, keď nepostupoval podľa čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej aj ako „ZFEÚ“) a neprerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP. Týmto konaním mal podľa dovolateľa odvolací súd žalovanému znemožniť prístup k správneému výkladu práva EÚ zo strany Súdneho dvora v rozpore so zásadami spravodlivého procesu. Ďalej uviedol, že odvolací súd má možnosť v rámci dovolacieho konania zabezpečiť nápravu procesných pochybení odvolacieho súdu. Sporové strany majú totiž až v tomto dovolacom konaní po prvý raz možnosť vyjadriť sa k aplikovateľnosti článku 7 ods. 2 Nariadenia na skutkový a právny stav. Ak by odvolací súd dospel k predbežnému názoru, že táto kolízna norma je v tunajšom spore relevantná, tak by bol povinný, podať prejudiciálnu otázku na Súdnu dvor podľa 267 ods. 3 ZFEÚ a prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP.

14. Dovolateľ na záver namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s jazykovou nepresnosťou článku 7 ods. 2 slovenskej verzie Nariadenia v porovnaní s inými jazykovými verziami (ako to vyžaduje doktrína *acte claire*), ktorá dostatočne vysvetľuje aj to, prečo neexistuje žiadne rozhodnutie Súdneho dvora, v ktorom by bol článok 7 ods. 2 Nariadenia použitý na založenie právomoci ohľadom zákonných (mimozmluvných) nárokov nedeliktuálnej povahy nesledujúcich vyvodenie zodpovednosti žalovaného.

15. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, pričom uviedol, že žalovaný podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, pretože uznesenie krajského súdu nie je ani rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (nakolko odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie), je zrejmé, že nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP. Alternatívne navrhol, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné podľa § 448 CSP. Žalobca navrhol, aby súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

16. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky je vedené obdobné konanie o dovolaní (rozdiel iba v osobe žalobcu) pod sp. zn. 5Obdo/16/2024, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 5Obdo/16/2024 zo dňa 29. októbra 2024, konanie podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP prerušil a predložil podľa čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii (ďalej ako „ZEÚ“) a podľa čl. 267 ZFEÚ Súdnemu dvoru Európskej únie nasledovné prejudiciálne otázky:

- 1) Má sa ustanovenie čl. 7 bod 1 Nariadenia vykladať tak, že žaloba o nahradenie prijatia žalobcovho návrhu zmluvy o kúpe akcií súdnym rozhodnutím sa má považovať za žalobu v „zmluvných veciach“?
- 2) V prípade, ak odpoveď na prvú otázku je záporná, má sa ustanovenie čl. 7 bod 2 Nariadenia vykladať tak, že žaloba o nahradenie prijatia žalobcovho návrhu zmluvy o kúpe akcií súdnym rozhodnutím sa má považovať za žalobu vo veci nároku z „mimozmluvnej zodpovednosti“?
- 3) Má sa ustanovenie čl. 24 bod 2 Nariadenia vykladať tak, že je aplikovateľné aj na konanie, o aké ide vo veci samej z dôvodu, že žalobca sa domáha, aby súd v konaní vo veci samej ako predbežnú otázku posúdil jeho námietku o neexistencii resp. neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ktorým bol schválený prechod akcií zostávajúcich akcionárov (vrátane akcií žalobcu) na žalovaného?

17. Nakoľko vo vyššie označenom konaní vedenom pod sp. zn. 5Obdo/16/2024 boli v obdobnej veci v súvislosti s otázkou právomoci slovenského súdu predložené Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky, ktorých zodpovedanie môže mať význam aj pre rozhodnutie o prejednávacom dovolaní, dovolací súd za rešpektovania princípov hospodárnosti a efektivity súdneho konania vyplývajúcich z čl. 17 Základných princípov CSP, ako aj v záujme naplnenia legitímnych očakávaní strán sporu v súvislosti s právnou istotou (čl. 2 Základných princípov CSP) dospel k záveru o opodstatnenosti postupu podľa § 164 CSP a toto konanie o dovolaní prerušil do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnych otázkach predložených uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/16/2024 z 29. októbra 2024.

18. O prejudiciálnych otázkach rozhodla prvá komora Súdneho dvora Európskej únie rozsudkom pod sp. zn. C-791/24 zo dňa 4. júna 2026. Súdny dvor zodpovedal predložené prejudiciálne otázky nasledovne:

1) Článok 7 body 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že:

v nadväznosti na rozhodnutie o ukončení kótovania akcií spoločnosti a následné vyhlásenie ponuky na prevzatie (PP) väčšinovým akcionárom tejto spoločnosti namiesto nej sa na návrh menšinového akcionára tejto spoločnosti, aby sa neprijatie návrhu zmluvy o odkúpení akcií v tej istej spoločnosti vo vlastníctve tohto menšinového akcionára väčšinovým akcionárom nahradilo súdnym rozhodnutím, vzťahuje pojem „zmluvné veci“ v zmysle článku 7 bodu 1 tohto nariadenia.

2) Článok 24 bod 2 nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že:

v nadväznosti na rozhodnutie o ukončení kótovania akcií spoločnosti a následné vyhlásenie ponuky na prevzatie (PP) väčšinovým akcionárom tejto spoločnosti namiesto nej návrh, ktorého predmetom je napadnutie platnosti uznesenia valného zhromaždenia uvedenej spoločnosti, ktorým bol schválený prechod zostávajúcich akcií na tohto väčšinového akcionára, patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, ak je tento návrh predbežný vo vzťahu k návrhu, aby sa neprijatie návrhu zmluvy o odkúpení akcií v tej istej spoločnosti vo vlastníctve menšinového akcionára uvedeným väčšinovým akcionárom nahradilo súdnym rozhodnutím.

19. Najvyšší súd vychádzal z právneho výkladu záväzne poskytnutého v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-791/24. Súdny dvor vyslovil, že žaloba smerujúca k nahradeniu neprijatia návrhu zmluvy o odkúpení akcií patrí do oblasti „zmluvných vecí“ podľa článku 7 bodu 1 Nariadenia a že na takýto spor sa nevzťahuje článok 7 bod 2 uvedeného Nariadenia. Zároveň uviedol, že návrh smerujúci proti platnosti uznesenia valného zhromaždenia schvaľujúceho prechod zostávajúcich akcií

môže patriť do pôsobnosti článku 24 bodu 2 Nariadenia, ak predstavuje predbežný návrh vo vzťahu k žalobe o nahradenie prejavu vôle.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného je potrebné odmietnuť.

21. Napadnutým rozhodnutím odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nedostatok právomoci, čím mu vec vrátil na ďalšie konanie so záverom o existencii právomoci slovenských súdov vec rozhodnúť. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2017 sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 19/2017), ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“

22. Uvedené však nemení nič na tom, že otázka právomoci predstavuje základnú procesnú podmienku konania, ktorú je súd povinný skúmať z úradnej povinnosti každom štádiu konania (ktorá v R 19/2017 vôbec riešená nebola, išlo o vnútroštátny spor bez cudzieho prvku). Civilná právomoc súdov predstavuje zákonom vymedzený okruh právnych vecí, ktoré súdy ako orgány ochrany práva prejednávajú a rozhodujú, pričom z procesného hľadiska ide o podmienku konania, ktorej nedostatok predstavuje neodstrániteľnú vadu konania. Nedostatok právomoci je neodstrániteľná podmienka konania, ktorá má za následok zastavenie konania.

23. V prejednáwanej veci však nejde iba o otázku civilnej právomoci podľa § 3 CSP, ale aj o otázku medzinárodnej právomoci slovenských súdov vo vzťahu k žalovanému so sídlom v inom členskom štáte Európskej únie. V takom prípade sa určenie právomoci neriadi vnútroštátnou právnou úpravou, ale priamo aplikovateľným právom Európskej únie, konkrétne Nariadením Brusel Ia. Pri sporoch s medzinárodným prvkom v rámci Európskej únie predstavuje uvedené nariadenie základný nástroj harmonizácie pravidiel súdnej právomoci a vnútroštátny súd je povinný najprv posúdiť existenciu použiteľného medzinárodného alebo úniijného režimu právomoci a až následne aplikovať vnútroštátne pravidlá.

24. Práve existencia pochybností o správnom výklade ustanovení článku 7 bodov 1 a 2 a článku 24 bodu 2 Nariadenia bola dôvodom, pre ktorý dovolací súd nemohol otázku medzinárodnej právomoci vyriešiť výlučne na základe existujúcej vnútroštátnej úpravy. Keďže predmetom dovolacieho konania bola námietka smerujúca proti záveru odvolacieho súdu o existencii medzinárodnej právomoci slovenských súdov a keďže vyriešenie tejto otázky predstavovalo nevyhnutný predpoklad ďalšieho postupu vo veci, dovolací súd bol povinný otázku právomoci preskúmať z úradnej povinnosti bez ohľadu na obmedzenia vyplývajúce z režimu prípustnosti dovolania.

25. S poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-791/24 má dovolací súd za to, že medzinárodná právomoc slovenských súdov je v tejto veci daná, a to podľa článku 7 bodu 1 Nariadenia č. 1215/2012.

26. Dovolací súd následne pristúpil k posudzovaniu prípustnosti dovolania a uzavrel, že zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a preto proti nemu nie je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP (s poukazom na R 19/2017).

27. Dovolací súd po zistení, že súdy Slovenskej republiky majú právomoc konať vo veci uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu v prejednáwanej veci, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvej

inštancie, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Dovolací súd preto procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

28. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.